

Č. 11.937.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní. — Řízení správní: I. * Případne-li poslední den lhůty k přihlášce nebo odhlášce podle § 17 zák. č. 221/24 Sb. ve znění zák. č. 184/28 Sb. na neděli, státně uznaný svátek neb památný den republiky čsl., neprodlužuje se tím lhůta o příští všední den. — II. Šestidenní lhůta pro odhlášení zaměstnance počíná podle zák. č. 221/24 Sb. ve znění zák. č. 184/28 Sb. (před účinností vl. nař. č. 112/34 a zák. č. 146/34 Sb.) dnem následujícím po dni, kdy zaměstnanec naposledy pracoval.

(Nález ze dne 25. května 1935 č. 16.279/35.)

Prejudikatura: Boh. A 10.962/33, 8362/29.

Věc: František C. v H. proti okresnímu úřadu v Mostě o sociální pojištění.

Výrok: Stížnost na rozhodnutí z 5. října 1932 se odmítá pro nepřípustnost. Stížnost na rozhodnutí ze 7. listopadu 1932 se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: I. Okr. nemoc. pojišťovna v Mostě předepsala st-li platebním výměrem z 20. července 1932 za dobu od 30. května 1932 do 26. června 1932 nemocenské, invalidní a starobní pojistné za 85 zaměstnanců úhrnnou částkou 3.986 Kč. Z výměru toho se st-l odvolal jen v příčině 7 zaměstnanců, za něž bylo předepsáno pojistné za dobu od 21. do 26. června 1932 celkovou částkou 104 Kč 16 h, přímo u okr. úřadu v Mostě, který postoupil odvolání jmenované pojišťovně dopisem z 12. srpna 1932. Nař. rozhodnutím z 5. října 1932 odmítl okr. úřad v Mostě toto odvolání jako opožděné v podstatě z těchto důvodů: V odpor vzatý výměr, jenž obsahoval správné poučení o opravném prostředku, byl doručen odvolateli dne 25. června 1932. Odvolání bylo podáno přímo u okr. úřadu v Mostě, odkudž došlo úřední cestou pojišťovně, u které mělo býti podáno přímo, teprve dne 16. srpna 1932, tedy po uplynutí zákonem stanovené lhůty odvolací.

II. Táž pojišťovna předepsala st-li platebním výměrem z 19. srpna 1932 na dobu od 27. června 1932 do 31. července 1932 nemocenské, invalidní a starobní pojistné za 122 zaměstnance úhrnnou částkou 6.469 Kč 25 h. Z tohoto výměru odvolal se st-l toliko v příčině 9 zaměstnanců, za které bylo předepsáno pojistné za dobu od 30. června do 7. července 1932 celkovou částkou 156 Kč 42 h. Nař. rozhodnutím nevyhověl jmenovaný okr. úřad tomuto odvolání v podstatě z těchto důvodů: Uvedení zaměstnanci vystoupili z práce dne 30. června 1932. Odhlášení byli však teprve 7. července 1932, tedy opožděně po uplynutí šestidenní odhlašovací lhůty (§ 17 zák. č. 221/24 Sb. ve znění zák. č. 184/28 Sb.). Podle § 160 odst. 2 a) cit. zák. jest pojistné platiti také za dobu, po kterou pojištěnec nebyl odhlášen, ačkoli byl přerušen po-

měr zakládající pojistnou povinnost. Pojišťovna byla tedy oprávněna za dobu od 30. června do 6. července 1932, t. j. za 7 dnů pojistné předsati.

O stížnosti, podané na obě rozhodnutí, uvažoval nss takto:

I. Jediným dispositivním obsahem prvního nař. rozhodnutí jest výrok, kterým bylo odmítnuto odvolání st-lovo z platebního výměru zúčastněné pojišťovny jen z důvodu jeho opožděnosti, tedy z důvodu práva procesního. Toliko tento výrok žal. úřadu mohl by býti podle §§ 2, 5 a 6 zák. o ss předmětem kognice nss-u v mezích námitek ve smyslu § 18 zák. o ss náležitě formulovaných. Proti tomuto výroku však stížnost vůbec žádných námitek neformuluje. Nss-u chybí proto po zákonu nutný podklad, aby zákonitost cit. nař. rozhodnutí mohl přezkoumati. — — —

Z těchto úvah musila býti stížnost do tohoto nař. rozhodnutí odmítnuta.

II. Nesporná skutková podstata, z níž vychází druhé nař. rozhodnutí, jest tato: Devět zaměstnanců, za které bylo zúčastněnou pojišťovnou předepsáno st-li pojistné do 7. července 1932, pracovalo u st-le naposledy dne 30. června 1932, toho dne z práce vystoupilo a bylo st-lem odhlášeno u pojišťovny dne 7. července 1932.

Nař. rozhodnutí založeno jest na právním názoru, že odhlášky učiněné toho dne staly se opožděně, t. j. po uplynutí šestidenní lhůty odhlašovací, ustanovené v § 17 zák. č. 221/24 Sb. ve znění zák. č. 184/28 Sb. Stížnost proti tomu namítá, že odhlášky učiněny byly včas. Dovozuje, že pracovní poměr oněch zaměstnanců zrušen byl posledním pracovním dnem, t. j. dnem 30. června 1932, takže podle správného názoru posledním dnem odhlašovacím nebyl 5., nýbrž 6. červenec 1932. Den 5. červenec jest svátek Cyrila a Metoděje, 6. červenec jest památný den Husův. Po oba tyto dny se v úřadech ani v okr. nemoc. pojišťovně v Mostě neúřaduje. Odhláška mohla se tedy státi teprve všedního dne, následujícího po obou těchto svátcích, tedy 7. července 1932, takže odhláška, učiněná tohoto dne, nemůže býti pokládána za opožděnou. St-li bylo proto pojistné ještě za 6 dnů předepsáno neprávem.

Spornou otázku, kdy v tomto případě končila odhlašovací lhůta, nutno posuzovati toliko podle zák. o sociálním pojištění v rozhodné době platného, totiž podle zák. č. 221/24 Sb. ve znění zák. č. 184/28 Sb. Podle § 17 tohoto zák. jest zaměstnavatel povinen u příslušné nemocenské pojišťovny (§§ 24 až 29, 30 a) přihlásiti osoby u něho zaměstnané, jež podléhají pojistné povinnosti, nejpozději šestého dne ode dne, kdy pojištěnec počal vykonávati práce nebo služby povinně pojištěné, a odhlásiti je v téže lhůtě ode dne, kdy pojištěnec přestal je vykonávati. Podle toho je tedy zaměstnavatel povinen odhlásiti své zaměstnance nejpozději šestého dne ode dne, kdy pojištěnec přestal vykonávati práce neb služby povinně pojištěné. Tato šestidenní odhlašovací lhůta počíná se dnem následujícím po dni, kdy zaměstnanec naposledy pracoval, takže tento den se do ní nevčítá. (Opačné ustanovení obsahuje teprve § 17 vl. nař. z 15. června 1934 č. 112 Sb., jemuž byla

propůjčena platnost zákona zákonem z 11. července 1934 č. 146 Sb.). Uvedený právní názor vyslovil a zevrubně odůvodnil nss již v nář. Boh. A 10.962/34. Setrvává při něm i v nynějším sporu a odkazuje podle § 44 jedn. řádu na důvody k cit. nář. připojené.

Stížnosti nutno tedy dáti za pravdu, že šestidenní odhlašovací lhůta pro zaměstnance st-logy, kteří pracovali u něho naposledy dne 30. června 1932, podle zákona v této době platného nepočala plynouti tímto dnem, nýbrž teprve dnem 1. července 1932.

Zbývá tedy jen otázka, kdy tato lhůta skončila. Z cit. ustanovení, zejména z užitých v něm obrátů »ode dne« ... a »přestal vykonávati«, plyne jen, že zákon poskytuje zaměstnavateli k odhláškám jeho zaměstnanců časové období trvající 6 dnů, proti dřívějšímu období tří-dennímu. Z jeho znění však neplyne a není pro to ani žádného důvodu, aby tato lhůta, která podle své právní povahy jest propadnou lhůtou práva formálního, měla býti počítána jinak, než jak je tomu u ostatních lhůt propadných, normovaných v řízení správním, totiž běžně podle dnů kalendářních (srov. Boh. A 10.962/33). Z toho pak vyplývá dále, že odhlašovací lhůta končí uplynutím šestého kalendářního dne, následujícího po dnu, kdy odhlašovaný zaměstnanec přestal vykonávati práce nebo služby povinně pojištěné. Tuto lhůtu je považovati za zachování, byla-li v ní odhláška prokazatelně odevzdána poště nebo telegrafu (§ 194 cit. zák. a nář. Boh. A 8362/29). Zákon o sociálním pojištění č. 221/24 Sb. ve znění novely č. 184/28 Sb. nemá však žádného ustanovení o tom, že případně-li poslední den odhlašovací lhůty, určené v § 17, na neděli, státně uznaný svátek nebo památný den ve smyslu zák. č. 65/1925 Sb., lhůta ta končí teprve nejbližší následujícím dnem všedním.

K tomu, aby odhlašovací lhůta mohla býti takto prodlužována, bylo by zapotřebí výslovného pozitivního zákonného ustanovení, jež ovšem v jednotlivých zákonech a předpisech jest obsaženo, jako na př. § 903 o. z. o., § 36 odst. 3 vl. nař. č. 8/1928 Sb. a j. Tato ustanovení, jež podle svého obsahu jsou vlastně výjimkou ze základního principu právního, že lhůty určené podle dnů se počítají běžně podle kalendáře, nejsou žádnou takovou všeobecně platnou právní zásadou, která by musila platiti o konci lhůt ve všech právních oborech, i bez zvláštní pozitivní zákonné úpravy. Právě skutečnost, že jen jednotlivé zákony a předpisy řečené počítání lhůt výslovně stanoví, opravňuje k úsudku, že ono platí toliko pro tu právní materii, pro kterou byla pozitivně normována, a že na obory, kde takový speciální pozitivní předpis chybí, nelze je rozšiřovati. Teprve vl. nař. č. 112/34 Sb., jemuž byla propůjčena platnost zákona zákonem č. 146/34 Sb., má v § 194 odst. 4 pozitivní ustanovení, že případně-li poslední den lhůty na neděli, státně uznaný svátek nebo památný den Čsl. republiky nebo na všeobecný svátek státu, v němž strana bydlí, je pokládati nejbližší den pracovní za poslední den lhůty.

Názor hájený stížností nemá proto opory v zákoně pro sporný případ rozhodném. Druhé nař. rozhodnutí nemohlo proto býti shledáno nezákonným.

Č. 11.938.

Pojištění nemocenské: Příslušnost zaměstnanců lesní pily k nemoc. pojišťovně zemědělské nebo k okr. nemoc. pojišťovně?

(Nález ze dne 25. května 1935 č. 16.280/35.)

P r e j u d i k a t u r a: Boh. A 8874/30, 9103/31.

V ě c: Zemědělská nemocenská pojišťovna v Opočně proti zemskému úřadu v Praze o pojistnou příslušnost.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: K žádosti stěžující si pojišťovny rozhodl okr. úřad v Novém Městě n. M. podle § 160 a) zák. č. 221/24 Sb. ve znění zák. č. 184/28 Sb., že zaměstnanci pily velkostatku J. B. v P. přísluší pojištěním k okr. nemoc. pojišťovně v N., kde jsou zaměstnavatelkou přihlášení, nikoli k stěžující si pojišťovně. V důvodech bylo uvedeno, že podle dopisu ředitelství velkostatku N.-ského pila ta je samostatným výdělečným podnikem protokolovaným, podléhajícím živn. řádu, který v normálních letech kulatinu přikupuje. Ježto tedy tato lesní pila neslouží jen k tomu, aby dříví, získané v lesích jejího majitele při řádném lesním hospodářství, bylo učiněno prodejnějším tím, že se rozřezává, a provoz pily není tedy jen součástí lesního podniku samého, mají zaměstnanci této pily zůstatí pojištění u okr. nemoc. pojišťovny v N.

Nař. rozhodnutím potvrdil zem. úřad v Praze toto rozhodnutí z důvodů v něm uvedených. Na vývody odvolání pak podotkl toto: Jakmile pila, která zpracovává dříví vytěžené z lesů majiteli patřících, zpracovává také dříví z lesů cizích, nejde již o podnik lesní. Přibírání dříví, třeba v malém rozsahu, odnímá pile vlastnost lesního podniku. Zaměstnanci takového podniku jsou příslušni pojištěním k okr. nemoc. pojišťovně, ježto nejde již o zpracování výtěžků pouze vlastního hospodářství podnikatele.

Stížnost, podanou na toto rozhodnutí, neuznal nss důvodnou z těchto úvah:

Vycházejí ze skutkového zjištění, že pila v P. zpracovávala nejen dříví vytěžené z lesů, patřících jejímu majiteli, ale v normálních letech také dříví z lesů cizích, jež přikupuje, vyslovil žal. úřad v nař. rozhodnutí právní názor, že uvedenou pilu není možno považovati za podnik lesní, poněvadž přibírání cizího dříví, třeba v malém rozsahu, odnímá jí povahu lesního podniku. Důsledkem toho nepokládá žal. úřad její zaměstnance za zaměstnance lesní ve smyslu § 25 zák. č. 221/24 Sb., podléhající podle tohoto ustanovení pojištění u stěžující si pojišťovny zemědělské.